

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Redna sodišča v državah članicah

Redna sodišča v državah članicah

Belgija

Ta stran vsebuje pregled rednih sodišč v Belgiji.

Redna sodišča – uvod

Vrhovno sodišče

Kasacijsko sodišče (*Cour de cassation*): je vrhovno sodišče, „sodišče sodišč“ in ima sedež v Bruslju.

Porotno sodišče (*cour d'assises*)

V vsaki od desetih provinc in v upravnem okrožju glavnega mesta Bruselj je **eno porotno sodišče**. To ni stalno sodišče, ampak se vzpostavi, kadar se nanj napotijo obtoženi.

Pritožbena sodišča

Pritožbena sodišča (*cours d'appel*): v Belgiji jih je 5:

v Bruslju (za sodna okrožja Valonski Brabant, Louvain in Bruselj);

v Liègu (za sodna okrožja Liège, Eupen, Namur in Luksemburg);

v Monsu (za sodno okrožje Hainaut);

v Gentu (za sodni okrožji Zahodna Flandrija in Vzhodna Flandrija);

Antwerpen (za sodni okrožji Antwerpen in Limburg).

Višja delovna sodišča (*cours du travail*): v Belgiji jih je 5. To so pritožbena sodišča, specializirana za delovno pravo. Sedeže imajo porazdeljene tako kot zgoraj navedena pritožbena sodišča.

Sodišča prve stopnje

Sodišča prve stopnje (*tribunaux de première instance*): v Belgiji jih je 13 (eno na sodno okrožje in dve v okrožju mesta Bruselj, eno nizozemsko govoreče in eno francosko govoreče).

Delovna sodišča (*tribunaux du travail*): v Belgiji jih je 9 (načeloma po eno na območje pristojnosti pritožbenega sodišča, razen območja pristojnosti pritožbenega sodišča v Bruslju, kjer je po eno delovno sodišče v Louvainu in Nivellesu, dve delovni sodišči pa sta v Bruslju (eno nizozemsko govoreče in eno francosko govoreče), in razen sodnega okrožja Eupen).

Gospodarska sodišča (*tribunaux de l'entreprise*): v Belgiji jih je 9 (načeloma po eno na območje pristojnosti pritožbenega sodišča, razen območja pristojnosti pritožbenega sodišča v Bruslju, kjer je po eno gospodarsko sodišče v Louvainu in Nivellesu, dve gospodarski sodišči pa sta v Bruslju (eno nizozemsko govoreče in eno francosko govoreče), in razen sodnega okrožja Eupen).

Nižja sodišča ali sodišča za spore majhne vrednosti in lažja kazniva dejanja (*judirictions de proximité*)

Mirovna sodišča (*justices de paix*): v Belgiji je 187 mirovnih sodišč (eno na sodni kanton).

Sodišča za prekrške (*tribunaux de police*): v Belgiji jih je 15, po eno na sodno okrožje, razen v Bruslju, kjer so štiri.

Pristojnosti sodišč

Mirovno sodišče

Mirovno sodišče obravnava vse zahtevke, katerih vrednost ne presega 5 000 EUR in za katere ni izključno pristojno drugo sodišče. Mirovno sodišče je med drugim pristojno tudi za spore v zvezi z najemninami, sosedstvom, služnostnimi pravicami ter razlastitvijo, ne glede na znesek spora, in tudi začasne ukrepe med zakoncema. Razen kadar se odloča o zahtevku v znesku, ki ne presega 2 000 EUR, je mogoče zoper sodbe mirovnega sodišča vložiti **pravno sredstvo** pri sodišču prve stopnje.

Sodišče za prekrške

Sodišče za prekrške je **kazensko in civilno sodišče**, ki obravnava prekrške (*contraventions*), delikte, pri katerih so bile priznane olajševalne okoliščine (*délits contraventionnalisés*), kršitve posebnih zakonov (na primer kmetijskega zakonika (*Code rural*), gozdarskega zakonika (*Code forestier*)), zahtevke za povračilo škode, ki je posledica prometne nesreče, in cestnoprometne prekrške. Zoper sodbe sodišča za prekrške je mogoče vložiti **pritožbo** pri sodišču prve stopnje, razen v zadevah, naštetih v sodnem zakoniku (*Code judiciaire*), kadar se odloča o zahtevku, katerega vrednost ne presega 1 240 EUR.

Sodišče prve stopnje

Sodišče prve stopnje je pristojno za vse spore, razen tistih, za katere so v skladu z zakonom pristojna druga sodišča. To načelo se imenuje **subsidiarna pristojnost** sodišča prve stopnje.

Sodišče prve stopnje je razdeljeno na oddelke: **civilno sodišče** (*tribunal civil*), **kazensko sodišče** (*tribunal correctionnel*), **družinsko sodišče** (*tribunal de la famille*) in **sodišče za mladoletnike** (*tribunal de la jeunesse*). Od leta 2007 v okviru sodišč prve stopnje v Antwerpnu, Bruslju, Vzhodni Flandriji, Liègu in Hainautu obstaja tudi oddelk, imenovan **sodišče za izvrševanje kazni** (*tribunal de l'application des peines*).

Civilno sodišče

Civilno sodišče obravnava **zadeve, ki se nanašajo na osebno stanje oseb**. Pristojno je tudi za spore, v katerih vrednost spornega predmeta presega 1 860 EUR, spore, ki zadevajo pravice dedovanja ali avtorske pravice, ter pritožbe zoper sodbe, ki jih je izdalo mirovno sodišče.

Kazensko sodišče

Kazensko sodišče je pristojno za presojo vseh **deliktov** (*délits*) in **kaznivih dejanj**, pri katerih so bile priznane olajševalne okoliščine (*crimes correctionnalisés*), kot so goljufija, prevara, uboj, tatvina z vlomom in rop. Obravnava tudi pritožbe zoper odločbe, ki jih izda sodišče za prekrške.

Zadevo je mogoče kazenskemu sodišču predložiti na neposredni predlog državnega tožilstva ali oškodovanca oziroma s sklepom predobravnavnega oddelka, ki ob koncu preiskave določi, ali naj se obdolženec napoti na kazensko sodišče ali ne.

Predobravnavni oddelk (*chambre du conseil*) je preiskovalno sodišče, ki ga sestavlja sodnik sodišča prve stopnje, ki zaseda sam in ki preuči, ali obstaja razlog, da se zadeva predloži kazenskemu sodišču, ali pa se odloči, da obdolženca ne bo preganjal (ustavitev postopka). Predobravnavni oddelk odloča tudi o tem, ali naj se obdolženec zadrži v preventivnem priporu ali naj se spusti na prostost, po potrebi pogojno; o tem odloča vsak mesec oziroma vsake tri mesece, če gre za kaznivo dejanje, za katero ni mogoče priznati olajševalnih okoliščin (*crime non correctionnalisable*).

Preventivni pripor je varnostni ukrep, s katerim se oseba, za katero se sumi, da je storila delikt ali kaznivo dejanje, pripre do sojenja v zvezi z njo. Ta ukrep se sprejme, da se prepreči beg osumljenca v trenutku, ko bi se moral zglasti pred sodiščem, da v vmesnem obdobju ne bi storil drugih kršitev, da ne bi

poskušal odstraniti dokazov ali da ne bi stopil v stik s tretjimi osebami (na primer zaradi vplivanja na priče ali soobtožence). Osumljenec, ki je na koncu oproščen ali proti kateremu se pregon ustavi, lahko od ministrstva za pravosodje zahteva odškodnino za čas, ki ga je neupravičeno preživel v zaporu: gre za odškodnino v primeru neupravičenega pripora. Za upravičenost do te odškodnine morata biti izpolnjena dva pogoja: preventivni pripor mora trajati več kot osem dni, razlog za pripor ali zadržanje v priporu pa ne sme biti osebno vedenje osumljenca. Minister je zelo dosleden pri presojanju tega drugega pogoja. Odločbe predobravnavnega oddelka je mogoče izpodbijati s **pritožbo** pri obravnavnem oddelku (*chambre des mises en accusation*), ki predstavlja preiskovalno sodišče na ravni pritožbenega sodišča.

Sodišče za mladoletnike

Oddelki za mladoletnike, ki tvorijo **sodišče za mladoletnike**, so pristojni za zadeve v zvezi z ogroženimi mladoletniki in mladoletniki, ki so storili kazniva dejanja.

Samo državno tožilstvo lahko odloči, ali bo zadeva predložena sodišču za mladoletnike ali ne. Oseba se ne more sama obrniti na sodišče, kot na primer v civilnih zadevah. Mladoletno osebo je mogoče pred sodišče za mladoletnike privedi v dveh primerih:

če je storila kršitev, policija sporoči njeno ime državnemu tožilstvu. To nato odloči, ali so dejanja dovolj huda, da se predložijo sodniku za mladoletnike; če mladoletna oseba doma živi v težkih razmerah, je verjetno že imela stike s službo za pomoč mladoletnikom (*service d'aide à la jeunesse*). Če ni mogoče najti rešitve za položaj take mladoletne osebe, služba za pomoč mladoletnikom zadevni spis pošlje odboru za mediacijo, ki se ukvarja s posebno pomočjo za mladoletnike. Ta odbor za mediacijo lahko po potrebi državnemu tožilstvu predlaga, naj zadevo predloži sodišču za mladoletnike, da bi se lahko sprejel ustrezen ukrep.

Družinsko sodišče

Družinska sodišča so pristojna za odločanje o vseh sporih družinske narave.

Te pristojnosti so navedene v členu 572a in členu 577, tretji odstavek, sodnega zakonika.

Sodišče je ne glede na vrednost spora razen izjemoma pristojno za:

kakršen koli zahtevek v zvezi z osebnim stanjem oseb in posledicami, ki izhajajo iz tega: spore v zvezi z zakonsko zvezo ali obveznostmi, ki izhajajo iz nje, razvezo zakonske zveze in njenimi premoženjskopravnimi posledicami, ugotovitev in izpodbijanje sorodstvene vezi, izpodbijanje v zvezi z nekaterimi odločbami, ki so jih sprejeli matičarji, itd.;

kakršen koli zahtevek v zvezi z registrirano partnersko skupnostjo in posledicami, ki izhajajo iz nje: ukrepe v zvezi s premoženjem registriranih partnerjev, razveljavitev registrirane partnerske skupnosti itd.;

kakršen koli zahtevek v zvezi z otroki: določitev praktičnih podrobnosti izvajanja starševske skrbi in/ali nastanitve, določitev pravic do osebnih stikov itd.;

kakršen koli zahtevek v zvezi s preživninskimi obveznostmi: določitev ali spremembo preživnine za nekdanjega zakonca ali starša, določitev ali prilagoditev preživnine itd.;

nekatero zahtevke v zvezi z družinskimi dodatki: določitev prejemnika družinskih dodatkov ali izpodbijanje izplačila družinskih dodatkov prejemniku dodatkov; kakršen koli zahtevek v zvezi z družinskim premoženjem: donacije iz družinskega premoženja, likvidacija premoženja, ki pripada zakoncema, spore v zvezi z dedovanjem (npr. odpoved dedovanju) itd.; > kakršen koli zahtevek v zvezi z začasno prepovedjo prebivanja v primeru nasilja v družini.

Sodišče je pristojno tudi za sprejemanje začasnih in nujnih ukrepov.

Prav tako je pristojno za obravnavanje vseh pravnih sredstev zoper odločbe, ki so jih izdala mirovna sodišča v zvezi s poslovno nesposobnimi osebami.

Sodišča za izvrševanje kazni

Sodišča za izvrševanje kazni izdajajo odločbe o zunanjem pravnem statusu oseb, obsojenih na kazen odvzema prostosti. Odločajo o odobritvi: **omejenega zapora**, **elektronskega nadzora**, **pogojnega odpusta** in **začasnega odpusta** zaradi odstranitve z ozemlja ali vračanja. Državno tožilstvo in obsojeni lahko zoper odločbe oddelkov za izvrševanje kazni vložijo kasacijsko pritožbo.

Pravna sredstva zoper odločbe sodišča prve stopnje

Razen v zvezi z odločbami, ki jih izda sodišče za izvrševanje kazni, lahko vsaka od strank ali državno tožilstvo, če ni zadovoljna oziroma zadovoljno s sodbo, ki jo je izdalo sodišče prve stopnje, vloži **pritožbo** zoper to sodbo, če je bila ta izdana na prvi stopnji, torej ne po vložitvi pritožbe zoper odločbo, ki jo je že izdalo sodišče za prekrške ali mirovno sodišče. V takem primeru zadevo preuči pritožbeno sodišče, ne glede na to, ali je zanjo pristojno civilno sodišče, kazensko sodišče ali sodišče za mladoletnike.

Delovno sodišče

Delovno sodišče je pristojno za **socialne zadeve**: socialno varnost (pokojnine, brezposelnost itd.), spore na področju delovnih razmerij (pogodbe o zaposlitvi, delovnopravni predpisi itd.) in nezgode pri delu. Pristojno je tudi za odločanje o zahtevkih za **skupno poravnavo dolgov**, ki jih vložijo posamezniki.

Delovno sodišče sestavljajo **različni senati**. Razen če ni v sodnem zakoniku določeno drugače, jih sestavljajo poklicni sodnik, ki jim predseduje, in dva sodnika za socialne zadeve. Glede na vrsto spora, ki ga obravnava sodišče, sodniki za socialne zadeve zastopajo delavce, delodajalce ali samozaposlene. Te osebe se imenujejo na predlog organizacij s področja dela (delodajalci, delojemalci, delavci ali samozaposleni). Državno tožilstvo se tu imenuje inšpektorat za delo, tožilec pa se imenuje delovni inšpektor.

V primeru nestrinjanja s sodbo delovnega sodišča lahko stranke vložijo **pritožbo** pri višjem delovnem sodišču.

Gospodarsko sodišče

Gospodarsko sodišče je pristojno za odločanje o sporih med podjetji, in sicer ne glede na vrednost spora.

Pri gospodarskem sodišču se lahko vloži tudi tožba posameznika zoper podjetje.

Gospodarsko sodišče obravnava spore med podjetji, to je fizičnimi osebami, ki opravljajo poklicno dejavnost kot samozaposlene osebe (trgovci, svobodni poklici in člani upravnih odborov), pravnimi osebami (družbe, združenja in fundacije) in organizacijami brez pravne osebnosti. Spori ne smejo spadati pod posebno pristojnost drugih sodišč, kar pa zadeva fizične osebe, se ne smejo nanašati na ravnanje, ki očitno ni povezano s podjetjem.

Gospodarsko sodišče ima enega ali več senatov. Vsak senat je sestavljen iz enega poklicnega sodnika in dveh nepoklicnih sodnikov. Nepoklicni sodniki so podjetniki, upravljalci družbe, računovodje, revizorji podjetij itd. Poklicnemu sodniku pomagajo z izkušnjami iz poslovnega sveta.

V nekaterih primerih na gospodarskem sodišču posreduje državno tožilstvo. V takih primerih ga zastopajo državni tožilec, eden ali več prvih namestnikov in eden ali več namestnikov.

Če želi stranke izpodbijati odločbo sodišča, vložijo **pravno sredstvo** pri pritožbenem sodišču. Vendar je morala v takem primeru biti izpodbijana sodba izdana na prvi stopnji.

Pritožbena sodišča in višja delovna sodišča

Pritožbeno sodišče sestavlja več oddelkov:

civilni oddelki obravnavajo pritožbe zoper sodbe, ki jih na prvi stopnji izdajo civilni oddelki sodišč prve stopnje in gospodarska sodišča;

kazenski oddelki obravnavajo pritožbe zoper sodbe, ki jih na prvi stopnji izdajo kazenska sodišča;

oddelki za mladoletnike obravnavajo pritožbe zoper sodbe, ki jih na prvi stopnji izdajo sodišča za mladoletnike;

obravnavni oddelek je preiskovalno sodišče, pristojno za pritožbe zoper odločbe predobravnavnega oddelka. Obravnavni oddelek je pristojen tudi za napotitev osumljenca pred porotno sodišče, ker naj bi storil težje kaznivo dejanje, kaznivo dejanje, storjeno s tiskom, ali politično kaznivo dejanje. Senate **višjega delovnega sodišča** tako kot na delovnem sodišču sestavljajo poklicni sodnik, imenovan *conseiller*, in dva ali štirje sodniki za socialne zadeve. Višje delovno sodišče obravnava pritožbe zoper odločbe delovnih sodišč.

Porotno sodišče

Kazniva dejanja

Če je oseba **obtožena storitve kaznivega dejanja, za katero ni mogoče priznati olajševalnih okoliščin** ali za katero olajševalne okoliščine niso bile priznane, je ta oseba pozvana pred porotno sodišče, kjer ji sodijo **sodniki porotniki**.

Porotnemu sodišču predseduje poklicni sodnik, pomagata pa mu dva prisednika, prav tako poklicna sodnika. Ti se ne izrečejo o krivdi ali nedolžnosti obtoženca. O tem, ali je obtoženi storil kršitev ali ne, odločajo člani porote, ki se imenujejo porotniki. **Porotniki**, izbrani iz prebivalstva, se določijo z žrebom. Porotnik je lahko vsak Belgijec, star od 28 do 65 let, ki uživa svoje državljanske in politične pravice, je pismen in ni bil obsojen na prestajanje zaporne kazni, daljše od štirih mesecev, ali na opravljanje družbeno koristnega dela, daljšega od 60 ur.

Postopek porotnega sodišča se začne z branjem obtožnice, sinteze preiskave, ki združuje glavne elemente, zbrane med preiskavo. Nato so zaslišane priče in osebe, vključene v preiskavo. Ta zaslišanja naj bi porotnikom, ki niso mogli prebrati spisa, omogočila, da si ustvarijo mnenje. Nato državni tožilec predstavi svojo obtožnico, oškodovanci dobijo besedo in odvetniki predstavijo obrambo. Tudi obtoženec dobi besedo. Odgovarja na vprašanja predsednika, poda svoje mnenje o dejstvih, lahko pa se tudi izreče za nedolžnega. Po zaključku razprav se **dvanajst porotnikov** umakne za zaprta vrata. **Izreči se morajo o krivdi ali nedolžnosti obtoženca**. Odločajo z glasovanjem, njihova odločitev pa je lahko niansirana. Odločijo lahko, na primer, da je obtoženec kriv, hkrati pa priznajo obstoj olajševalnih okoliščin. Če je obtoženec spoznan za krivega, se poklicni sodniki in porotniki skupaj izrečejo o kazni. Ta odločitev se sprejme z absolutno večino. Odločitev o krivdi mora biti utemeljena.

Pritožba zoper sodbo porotnega sodišča načeloma ni mogoča. Obsojeni, oškodovanec in državno tožilstvo pa se vseeno lahko pritožijo pri **kasacijskem sodišču**. Če kasacijsko sodišče obsodbo razveljavi, se zadeva pošlje na drugo porotno sodišče, ki mora ponovno odločati.

Kaznivo dejanje, storjeno s tiskom, in politično kaznivo dejanje

O kaznivem dejanju, storjenem s tiskom, je mogoče govoriti, kadar se kaznivo mnenje izrazi prek besedil v več izvodih, izdanih s tehničnim postopkom. Politično kaznivo dejanje je kaznivo dejanje, storjeno s političnim namenom in za politične cilje. Porotno sodišče odloča v postopkih v zvezi s političnimi kaznivimi dejanji in kaznivimi dejanji, storjenimi s tiskom, razen v zvezi s kaznivimi dejanji, storjenimi s tiskom, v ozadju katerih sta rasizem ali ksenofobija.

Kasacijsko sodišče

Kasacijsko sodišče **jamči za spoštovanje prava na sodiščih**. Pristojno je za celotno belgijsko ozemlje. Kasacijsko sodišče ne odloča o dejstvih, ampak izključno o pravnih vprašanjih. Pritožbo pri kasacijskem sodišču je mogoče vložiti le **na podlagi pravnih razlogov**, torej v primeru kršitve zakona ali splošnega pravnega načela. Kasacijsko pritožbo je mogoče vložiti le zoper sodbe ali sodne odločbe, izdane na zadnji stopnji, tj. odločbe, proti katerim ni več mogoče vložiti pritožbe.

Kasacijsko sodišče sestavljajo prvi predsednik, predsednik, predsedniki oddelkov in sodniki. Državno tožilstvo pri kasacijskem sodišču zastopa generalni tožilec ali generalni pravobranilec. Sodišče sestavljajo **trije oddelki**: prvi obravnava civilne, gospodarske, fiskalne in disciplinske zadeve, drugi kazenske zadeve in tretji zadeve s področja delovnega prava in socialne varnosti. Vsak oddelek ima francosko govoreči in nizozemsko govoreči pododdelek. Vsak oddelek ima praviloma pet sodnikov.

Pred izrekom sodbe sodniki poslušajo sklepne ugotovitve **državnega tožilstva** pri kasacijskem sodišču. Kasacijsko sodišče lahko odloči, da se kasacijska pritožba zavrne. Če predstavljeni argumenti niso sprejeti, se pritožba zavrne in izpodbijana sodba postane pravnomočna. Če kasacijsko sodišče oceni, da je bila izpodbijana odločba sprejeta v nasprotju z zakonom, se odločba v celoti ali delno razveljavi, z vrnitvijo v ponovno odločanje ali ne. Odločba se razveljavi z vrnitvijo v ponovno odločanje sodišču z enakimi pristojnostmi, kot jih ima sodišče, ki je izdalo izpodbijano odločbo, če je treba zadevo vsebinsko ponovno preučiti. Zadeva ni nikoli ponovno predložena istemu sodišču.

Opomba

Treba je poudariti, da poleg civilnih sodišč tudi kazenski oddelki pritožbenega sodišča, porotno sodišče, kazenski oddelki sodišča prve stopnje (kazensko sodišče) in sodišče za prekrške (ki odloča o kazenskih zadevah) obravnava civilne zahteve (zlasti odškodninske zahteve), ki jih vložijo oškodovanci, tj. žrtve kaznivih dejanj v splošnem pomenu.

Pravne zbirke podatkov

Več informacij o sodiščih je na voljo na [portalu belgijske sodne oblasti](#).

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje \(Service Public Fédéral Justice\)](#)

Zadnja posodobitev: 28/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.